

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. Manuscrisurile nu se retrimit.
 INSERATE se primesc la AD-
 MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
 următoarele Birouri de anunțuri:
 În Viena: M. Duke Nachf.
 Max Augenthaler & Emerich Losner.
 Heinrich Schalek. Rudolf Woss.
 A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
 În Budapesta: A. V. Goldber-
 ger, Ekstein Bernat. În Ham-
 burg: Maroyl & Liebmann.
 PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 riă garmond pe o colonă 6 or.
 și 30 or. timbru pentru o pu-
 blicație. — Publicări mai dese
 după tarife și învoială.
 RECLAME pe pagină a 3. a o
 seriă 10 or. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L I X I I

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se primumeră la toate ofi-
 cile postale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare
 Târgul Inului Nr. 30, etajul
 I.: Pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
 luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
 v. a. seu 15 bani. — Atât abo-
 namentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 32.

Brașov, Vineri 12 (24) Februarie.

1899.

Era Szell.

Nu ne-am înșelat în presupune-
 rile noastre. Coloman Szell abia s'a
 întors dela Viena designat ca mi-
 nistru-șef și foile opoziționale,
 în bucuria lor cea mare, au și ince-
 put să vorbescă de o „eră Szell“,
 ba de un „nou sistem“, ce va urma
 după căderea lui Banffy.

Am arătat ce înțeleg appo-
 nyiștii, kossuthiștii și ceilalți sub
 acest nou sistem. Dér pentru o mai
 bună clarificare cu privire la cele
 ce se așteptă și se pot aștepta dela
 Szell vom reda aici în scurt resu-
 mat păreriile țiarului vienes „N. tr.
 Presse“, care este tot-déuna foarte
 bine informat despre cele ce se
 petrec în cercurile guvernamentale
 și parlamentare din Budapesta.

Numita foie așteptă dela acti-
 una lui Szell nu numai terminarea
 crizei ministeriale, ci și a crizei par-
 lamentare din Ungaria, după-ce o-
 poziția e gata a concede d-lui Szell
 tot ceea-ce este necesar pentru mo-
 ment, ca să se pótă pune capăt stă-
 rei în afară de lege.

În ce privește raportul lui Szell
 față cu partida liberală, foia vienesă
 e de părere, că politica lui de com-
 promis nu va amenința existența
 partidei liberale, care e considerată
 și în Austria ca o cetățue a dualis-
 mului; dér totuși va avé o conse-
 cență: noul ministru-șef va
 lucra pentru a-se exercita domnirea
 de majoritate a partidei liberale în-
 tr'un mod mai blând decât s'a în-
 tîmplat sub Banffy, dér acesta do-
 minare va dura mai departe.

Astfel dîce „N. tr. Presse“, par-
 tida liberală are garanță în trecutul
 politic al lui Szell, că și guvernul
 viitor va fi condus numai de prin-
 cipiile ei tradiționale. Opoziția de
 altă parte găsește în personalitatea
 lui o garanță, că domnirea partidei
 nu va degenera sub el într'o tirăniă
 de partidă, așa că pe când Banffy
 făcea numai politica clubului libe-
 ral, izolând partida și persecutând
 pe toți cei ce nu se aflau în acest
 grup de interese, pe atunci Szell va
 face politica partidei liberale neîm-
 piedecând intrarea disidenților și a
 celor din partida națională în sinul
 ei, fără a ținti însă la o fuziune.

Guvernul lui Szell va însemna
 pôte, după numita foie, chiar un
 progres al Ungariei în desvoltarea
 ei constituțională și o întărire a pre-
 ponderanței sale politice.

Noi credem, că în total apre-
 ciările aceste ale foiei vienesă co-
 răspund stării reale a lucrurilor.
 De aici însă urmăză logic, că în cazul
 cel mai bun „era Szell“ nu va fi,
 decât o edițiune puțin revădută și
 augmentată a stăpânirii de până
 acuma a partidei „liberale“ ma-
 ghiare.

Pôte, că tirănia partidei să se
 mai îmblăndescă în raporturile ei cu
 opoziția maghiară. Ce ar puté justi-
 fica însă credința, că ea se va îm-
 blândi și față cu naționalitățile și
 că astfel am fi în adevăr în ajunul
 unei schimbări de sistem?

Nici cel mai mic punct de raz-
 zim nu se arată nicăiri ađi pentru
 a justifica o asemenea credință. Ne
 aducem aminte, că nu tocmai de
 mult unele foi din Germania vor-
 bind de situațiunea încordată față
 cu naționalitățile din Ungaria, amin-
 teau de un cabinet Szell, care ar
 puté fi chemat să facă să dispară
 acesta încordare.

E mai mult ca sigur însă, că pe
 Szell l'au scos la ivelă atunci acele
 foi numai, fiind-că i-s'a dus vestea
 până și în Germania, că e mare
 deakist.

Va fi fost. Însă de atunci a fi-
 gurat și a fost sêrbătorit d-l Szell
 și ca președinte al „Kulturegylet“-u-
 rilor, și în genere multe s'au schim-
 bat de când el n'a mai fost minist-
 tru, carî însă în mare parte au fost
 trecute cu vederea de foile din Ger-
 mania.

Se mai pôte însă, ca să se fi
 gândit cei din Germania la Szell
 pentru simpatiile, ce se pretinde, că
 le-ar avé acesta pentru Germani.

Nu mai acum unele foi din Viena
 au susținut, că în cercurile guver-
 nului austriac a făcut o neplăcută
 impresiune, că d-l Szell se geréză,
 ca protector al elementului german.
 Nu scim intru cât pôte să fiă ba-
 sată acesta aserțiune. Vedem însă,
 că o foie ungară vré sê-l ia în
 apărare pe d-l Szell dîcînd, că pe
 dînsul nu-l împörtă luptele dintre
 naționalitățile din Austria.

Acosta indiferență față cu sôr-
 tea naționalităților din Austria și-ar
 avé până la un punct înțelesul ei.
 Dér decă d-l Szell ar voi sê-o trans-
 plante și asupra raporturilor cu na-
 ționalitățile din statul ungar, atunci
 ar fi desperate prospectele unei schim-
 bări de sistem la noi. Și totuși fără
 de acesta tôte opintirile de ađi de
 a stabili un regim mai drept vor
 rămâne zadarnice.

Mesagiul lui Loubet.

În ședința dela 21 Febr. a ca-
 merei franceze, care a fost neobiș-
 nuit de bine cercetată, ministru-șef
 Dupuy a cetit Mesagiul nou-
 lui președinte Loubet, care este ur-
 mătorul:

Domnilor senatori, d-lor deputați!
 Chemat fiind la cea mai înaltă funcțiune
 a țării, pentru a implini datoriile mari im-
 puse mie prin acesta, am lipsă de sprijin
 senatului și al camerei. Acesta o cer
 dela D-Vostră, și sunt sigur, că nu voi fi
 lipsit de acest sprijin. Puteți conta, d-lor,
 la acea firmă voință a mea, că-mi dedic
 tôte puterile la apărarea constituției.

Imprejurarea, că puterea statului a
 fost transpusă asupra altuia câte-va ore
 după mórtea scumpului președinte Felix
 Faure, este o nouă dovadă înaintea lu-
 mie întregi despre fidelitatea, cu care Fran-
 cia ține la republică și în momentul,
 când câți-va rătăciți se nisuesc a sgudui
 increderea pusă în instituțiile țării. Adu-
 narea națională a exprimat clar în 18 Febr.
 dorința, ca pasiunile să se liniștescă, con-
 cordia tuturor republicanilor să se restabi-
 lească și să fiă durabilă.

Ca aderent al ideilor fundamentale a
 revoluției franceze, și pasionat pentru do-
 minia libertății, voi stărui mereu, să spri-
 ginesc parlamentul în opera lui de toleranță
 și înțelegere.

În rîndul încercărilor trecătoare,
 peste carî am trecut, Franția s'a ridicat
 în stima lumii prin cumpetul, demnitatea
 și prin patriotismul parlamentului său. De
 ce n'am puté spera, să ajungem și în afa-
 cerele noastre interne la tot aceeași înțele-
 gere? Nu este ea ađi în țără? Sunt îndo-
 elți îndreptățite despre aceea, că organele de
 viață ale societății trebuie respectate, pe-o
 formă, adecă camerele, carî se sfătuesc cu
 credință asupra legilor, apoi tribunalele,
 carî aplică legile, guvernul, care le garan-
 tază executarea și armata națională, care
 apără independența și integritatea patriei,
 acea armată, pe care țera o iubesc și pe
 care are cauză de a o iubi, fiind-că într'ea
 națiunea este pîtrunsă de datoria abnega-
 ționei și disciplinei față cu ea, și scie, că
 într'ea va afla un paznic fidel al onorei
 și legilor ei? Franția va lucra în deplină
 conștiință și liniștit pentru rezolvarea pro-
 blemelor, carî ating bunăstarea morală și
 materială a cetățenilor, și va continua lu-
 crarea ei paacifică și roditoare pe terenul
 ideilor, sciințelor și artelor, și în toți ramii
 lucrării administrative, în economia de
 câmp, în comerțul și industria.

Să fim mai drepti față cu noi în-
 și-ne și să nu uităm, că tot-déuna Franția
 și-a consfințit iubirea pentru progres, drep-
 tate și unanimitate — o moștenire a unui
 trecut glorios, pe care trebuie s'o păzim și
 sporim. Republica a dat Franției institu-
 ții libere, i-a garantat binefacerile ne-
 prețuite ale păcii securitate, i-a vindecat
 ranele, i-a reinviat armata și marina, i-a
 fundat marea imperiu colonial, i-a organi-
 zat toți ramii instrucțiunei publice, i-a căș-
 tîgat aliați și amici prețioși și a dat un
 avînt neînchipuit instituțiilor ajutorului
 reciproc și îngrijirei de a șterge suferințele
 nemeritate. Să desvoltăm acesta operă, care
 este spre onorea țării noastre. Mă voi simți
 fericit a mărturisi, decă prin o lucrare stă-
 ruitoare, mulțămită bunei înțelegeri pentru
 a cărei susținere voi nisui din tôte pute-
 rile, voi fi în stare în cercul drepturilor
 prescrise de constituție — a căror slăbire
 nu voi suferi-o — să promovez realizarea
 speranțelor noastre comune și consolidarea
 republicei.

Surprinderi.

Correspondentul vienes al foiei „Esti Ujság“
 comunică următoarele desvîliri foarte interesante:

Designarea lui Col. Szell de ministru-
 președinte n'a surprins pe nimeni atât de
 mult, ca tocmai pe Banffy și Fejervary.
 Dumineca trecută, când br. Banffy a fost
 în audiență la Maj. Sa, a recomandat de
 urmaș al său pe br. Fejervary. După Banffy
 monarhul a primit pe Fejervary și cu oca-
 sia audienței l'a designat pe el de ministru-
 președinte și Fejervary a fost în pozițiunea
 de a declara Corónei, că în urma îndem-
 nurilor lui și ale baronului Banffy, li-au
 succes a îndupleca și pe Lukacs, ca sê-și
 țină portofoliul de finanțe în cabinetul
 Fejervary. Cu acesta ministrul de honveđi
 a eșit dela monarh, pentru-ca a doua zi,
 luni, sê înainteze Maj. Sale lista minis-
 terială.

Că ce s'a întîmplat după ascultarea
 lui Fejervary, nimeni nu scie; numai atăta

este sigur, că după amiazi contele Eman.
 Szechenyi a primit o scrisóre autografă dela
 monarh, în care îl îndrumase, ca pe luni
 la amăđi sê-i ordone spre audiență pe Co-
 loman Szell.

Acosta hotărîre spontană a împératu-
 lui-rege a surprins afară din cale pe mi-
 nistrul maghiari, și nu sciau cum să judece
 lucrul. Br. Banffy deja Duminecă după a-
 miazi vizită pe mai multe notabilități, ca
 să afle, ce însemnătate are chemarea lui
 Szell. Din tôte părțile el a primit răspun-
 suri liniștitoare; i-s'a spus, că chemarea lui
 Szell nu pôte avé nici o însemnătate deo-
 sebită, deóre-ce în audiențele înainte de
 amăđi se întîmplase deja decisiunea, ca
 Fejervary să fiă ministru-șef.

Când Szell a căutat înainte de au-
 diență pe Banffy și Fejervary, aceștia nu
 aveau bănuială de cele ce se întîmplă.
 Dér când după audiență Szell a mers în-
 tăias-dată la palatul ministerului ungar și
 a spus lui Banffy și Fejervary, că monar-
 chul l'a designat pe el de ministru-șef, Banffy
 și Fejervary au rămas cu totul con-
 sternați. Abia a părăsit Szell ministerul,
 ei au adresat telegrama la Budapesta dând
 instrucțiuni aderenților, cum să se porțe
 față cu Szell pentru a-i zădărnici mi-
 siunea.

După informațiunile lui „Esti Ujság“
 Banffy a fost așa-dér formal refuzat și des-
 aprobat cu tôte propunerile lui înaintea
 Corónei. În refuzul acesta opoziția ma-
 ghiară vede cea mai strălucită învingere
 a sa.

Szell — împăciitorul.

Îndată-ce a ajuns la Budapesta, Col.
 Szell s'a dus alaltăeri la Horanszky și la
 Kossuth, apoi la Polonyi, ér dela abatele
 Molnar a cerut un rendez-vous prin scri-
 sóre.

Resultatul convorbirilor cu acești
 mandatarî ai opoziției a fost, ca pe eri să
 se întrunescă într'o cameră a parlamentului
 pentru a-se înțelege.

Tabăra opozițională pune mari spe-
 ranțe într'o înțelegere. Se dîce, că Szell va
 face concesii în cestiunea revisuirii regu-
 lamentului camerei, pe care opoziția le
 va întîmpina cu bunăvoință. Decă se vor
 înțelege, partidele din opoziție vor ține fi-
 care conferențe separate, în care se vor
 ratifica condițiunile de pact. Aceste confe-
 rențe vor fi ađi, ér mâne, Vineri, se va
 ține o conferență comună a opoziționali-
 lor, care va formula definitiv condițiunile
 de împăciuire, așa că Szell va puté să
 plece deja Sâmbătă la Viena pentru a face
 raport Maj. Sale.

Privitor la formarea noului cabinet,
 țiarele ce am primit ađi spun, că Szell n'a
 imbiat până acum în formă pozitivă nici
 unuia portofolii. Cu ministrul de finanțe
 Lukacs el a avut lungi convorbiri. Lukacs
 sê fi declarat lui Szell repetit, că nu voesc
 sê-și țină portofoliul, cu tôte acestea însă
 e mai mult ca sigur, că tot el va fi minist-
 tru de finanțe în cabinetul lui Szell.

Dintre ceilalți ministri actuali, Perczel
 sê fi declarat, că sub nici o împrejurare
 nu va rămân în viitorul cabinet. Szell
 însă a stărui mult să renunțe la hotărîrea
 asta, punându-i în vedere realizarea proie-
 ctelor reformei administrative, carî sunt
 creațiunea lui.

Rînd pe rînd Szell a colindat pe la
 ceilalți ministri, apoi a avut schimb de ve-

deri cu alți membri din partida liberală, mai ales cu Al. Hegedüs și cu Albert Berzeviczy, apoi cu Coloman Tisza. Se face combinația, ca Hegedüs este ochit ca ministru de comerț, iar Berzeviczy ca președinte al camerei, cu Tisza însă Szell a convingit despre programul viitorului cabinet.

Încât privesc dimisiunile secretarilor de stat și a fișpanilor, până acum nu s'a făcut nici un pas. Dimisiunile acestea vor urma numai după ce dimisiunea lui Banffy se va fi primit în formă oficială.

Coloman Szell. Tote privirile sunt ațintite asupra omului situației, a bărbatului de stat, care a fost designat de Majestatea Sa de-a conduce în viitor frânele guvernului.

Coloman Szell s'a născut la 8 Iunie 1845 în Gostony comitatul Eisenburg (Vas). Tatăl său, Iosif Szell, a fost dela 1842—1848 și mai târziu, în 1861, vice-span al numitului comitat. Dela 1865 a fost deputat; iar dela 1867 încolo fișpan al aceluiași comitat.

După ce și-a făcut studiile pregătitoare în Oedenburg și Stainamanger, Coloman Szell a mers la universitatea din Budapesta, unde în 1866 a devenit doctor în drept. Neavând înclinare de-a se face avocat, a candidat și a fost ales solgăbiru în locul său natal la 1867. În același an însă părăsi acest post, fiind ales deputat în cercul St.-Gotthard. Șapte ani C. Szell a fost notar al camerei și raportorul permanent al comisiunii financiare și, în delegațiune, raportorul comisiunii pentru armată.

Mai ales pe terenul economic și financiar Szell a desfășurat o activitate estraordinară. El petrecea în cercul lui Francisc Deak, a căruia pupilă, Ilona, fiica poetului Vörösmarty, o luase de nevastă. El stetea în raporturi intime cu Deak, care între 1868—1875 petrecea în fi-care an vara la moșia lui Col. Szell în Ratot.

După venirea la putere a lui Tisza Kalman și fuziunea întâmplată atunci, Szell primi portofoliul finanțelor. Lui i-se atribue un merit însemnat la regularea raporturilor financiare decăzute și la restabilirea creditului sdruincinat al țerei. El făcu cât putu ordine în administrația financiară, urcă venitele statului în toate ramurile, creă instituțiunea inspectoratelor de dare și aduse calea ferată orientală și calea ferată Tisa în posesiunea statului, inaugurând astfel politica, ca toate drumurile de fier să treacă în posesiunea statului.

În 1878 el a luat parte însemnată și la reînnoirea pactului economic cu Austria. Cu ocazia aceasta a stăruit pentru reorganizarea vechei bănci austriace, făcând din ea o bancă națională austro-ungară. Prin conversiunea datoriilor statului, el a creat renta ungară și a contribuit astfel în mod însemnat spre a ridica creditul statului. Tot în anul acesta s'a retras din ministeriu,

deore-ce n'a fost învoit cu politica guvernului în cestiunea ocupațiunii Bosniei.

După aceasta, ca deputat, a urmărit cu cea mai mare atențiune politica financiară a guvernului, pe care o combătea. Politica generală a guvernului însă o sprijinea.

Pe la 1881 el înființă banca ipotecară ungară și deveni președintele direcțiunii acestui institut, ca și al direcțiunii băncii de escompt ungară.

În 1887 Coloman Szell și-a desfășurat în forma unui discurs-program ideile sale financiare, cari mai târziu s'au realizat mai ales prin crearea legilor relative la spirit și la răscumpărarea regalilor. Într-aceea primi demnitățile de consilier intim al Majestății Sale. Dela 1892—1896 Szell a fost președinte al comisiunii financiare a delegațiunii ungare. La 1896 a devenit președinte al comisiunii administrative. El a luat parte însemnată la regularea valutei (etalonului de aur), fiind membru al anchelei, care s'a ocupat cu acesta. În Octomvrie 1893 a fost distins pentru meritele sale pe terenul afacerilor publice cu marea cruce a ordinului Leopoldin. În 1896 el a fost președinte al comisiunii milenare și a fost ales și președinte al delegațiunii.

În direcția culturală a lucrat asemenea în spiritul dominant al conaționalilor săi, înființând „Kulturgylet“-ul trans-dunărean și primind a fi președintele lui. În 1896 Szell a fost și el unul din președinții congresului „Kulturgylet“-urilor și în același an a condus sfaturile grupului ungaresc al conferinței interparlamentare. În 1896—97 a mai funcționat și ca președinte al deputațiunii cvotei.

Revistă externă.

Pressa și noul președinte al Franței. Noul președinte al Republicii franceze, Emil Loubet, a fost întâmpinat cu mai mare simpatie de către presa străină, decât de cea franceză. Diarele germane salută cu căldură alegerea lui. Ele dic, că alegerea aceasta este un noroc pentru republică și ea va reduce în mare măsură aspirațiunile pretendenților la tronul Franței. Firesce, Germania se bucură de acesta din punct de vedere îndoit. Foile engleze încă salută cu căldură pe Loubet. Aceste foi nu tocmai de mult vestiseră isbuonirea unei revoluțiuni în Franța, adică însă ele iau cu satisfacție, prefăcută ori neprefăcută, la cunoștință, că planurile de turburări n'au isbutit.

Spaniolii după război. În ședința dela 20 I. c. a camerei din Madrid s'a încins o forțe înfocată discuțiune asupra conducătorilor armatei și marinei spaniole în războiul cu Americanii. Conte Almenas a reînvoit atacurile sale asupra lui Primo de Rivera, Weyler, Blanco, Cervera și Linares și a voit să vorbescă despre capitularea rușinoasă dela Santiago de Cuba, deră fii întrerupt. Almenas însă în mijlocul unui mare sgomot a declarat, că regretă, că nici un general spaniol n'a fost spânjurat, apoi

disc, că continuarea războiului a împiedicat-o guvernul. Ministrul de război Correa protestă în contra expresiunilor infamante ale lui Almenas și declară, că situația în Cuba era insuportabilă. Primo de Rivera califică atacurile lui Almenas de nedrepte și lașe și pe atacator de un calumniator. În fine ministrul coloniilor Giron apără purtarea generalilor și dice, că pentru atitudinea lor singur guvernul pôte fi făcut responsabil.

Alegerile grecesc. În Grecia s'au făcut alegerile de deputați pentru cameră. Au fost aleși 112 partizan ai lui Teodokis, 36 guvernamentali, 25 delianști, 36 independenți, 13 din fracțiunea lui Deligiorgis, 6 dragumiști și trei Ralliști Teodokis a a declarat, că nu va forma un cabinet de coalițiune. El cere retragerea întregului cabinet, pentru ca să se pôtă forma un ministeriu trikupist. Guvernul dimpotrivă susține, că la alegeri nefind nici o partidă în absolută majoritate, el are datoria de a-și păstra poziția, până când se va declara camera.

SCRIRILE ȚILEI.

11 (2) Februarie.

Pentru masa studenților au mai intrat contribuții benevole dela: D-l Ioan Hamsea, paroch gr. or. în Rîșnov: fl. 2.—, dela „Cordiana“, institut de credit și economii în Fofeldea: fl. 5. — Primescă datorii cele mai căldurose mulțamite.

Se pôte? „Pesti Napló“ dela 22 Februarie debută c'o scire senzațională, care decă nu e o scornitură, atunci faptele ce se espun în ea sunt cel mai puțin Țis o mare ticăloșie. E vorba de cei 17 tineri români eliminați dela Academia din Oradea-mare pentru aderența lor față de Bolcaș. Cercurile mai „cumpătate“ românesc—spune scirea foicei maghiare — desaprobă pe cei 17 tineri, cari și-au uitat de sine. Direcțiunile fundațiunii Gojdu și ale fundațiunilor din Năsăud și Oradea-mare au luat deja măsuri, ca să lipsesc de stipendii pe stipendiștii dintre tinerii eliminați. Afară de acesta — continuă scirea — tinerii eliminați vor fi discreditati și de către colegii lor „patriotici“, cari în frunte cu profesorii Moldovan Gergucz și Csokan János pregătesc o puternică acțiune contra lor. Vreu să protesteze adecă prin un manifest către inteligența română și maghiară: „în contra păcătoșelor manipulațiunii, priu cari căți va omeni slabi, vor să strice tinerimea în parte proponderantă muncitoare și patriotică“. Manifestul acesta — după aceeași scire — va fi iscalit de numeroși studenți români... — Acesta este cuprinsul esențial al scirei publicate în foicea maghiară. Suntem înainte siguri, că e vorba și aici de păcătoșele uneltiri și tentațiunii menite a face reclamă „patrioților“ d'al de Moldovan Gergucz și Csokan. Vom vedea ce va mai fi.

Românii din Transilvania la 1733.

D-l Nicolau Togan, preot și catichet în Sibiu, a publicat în broșură separată *Conscripția episcopului Ioan In. Klein de Sadu*, după manuscrisul aflat în muzeul Brukenthal din Sibiu, — manuscris, care însă se mai află într'un exemplar în posesiunea d-lui preposit capitular și president al Asociațiunii Ioan M. Moldovan din Blăși. Se scie, că această conscripția este întâia statistică făcută în Ardeal de Români și având în vedere numai pe Români. Deși ea conține mai multe defecte, căci d. es. nu se estinde și asupra Românilor din țera Bărsăi, aflați sub jurisdicțiunea magistratului din Brașov, de asemenea lipsește și unele localități din alte ținuturi etc., totuși conscripția din cestiune este document de cea mai mare valoare istorică și d-l N. Togan a făcut bun serviciu cauzei scoțindu-o și în broșură separată. Un exemplar costă 30 cr. (cu posta 33 cr.)

In contra intereselor de întârziere. Din Oradea-mare se telegrafază, că primarul acelu oraș print'o ordinațiune a interȚis funcționarii de dare, de-a încassa interese de întârziere după restanțele de dare, pe cât timp nu va fi votată indemnitatea. Darea, se dice în ordinațiune, acum nu pôte fi privită ca obligatorie, ci numai ca o contribuțiă făcută de bună voia.

„Revista Economică“. Administrația acestei noue reviste, ce apare în Sibiu, rógă pe acei Domni, cari au primit numere de probă, însă nu au abonat revista, să binevoescă a-le retrimite, deore-ce exemplarele disponibile din Nr. 1 aprópe s'au epuisat și rețipărirea fascicolului ar fi împreunată cu cheltueli considerabile.

D-l vicar al Maramureșului ne rógă a publica următoarea incunoștințare: „Cu prima Martie st. n. strămutându-mă la parochia Sigetului (Máramaros-Sziget), rog pe toți aceia, cu cari stau în corespondență, ca de acum înainte să-mi adreseze epistolele și coréspondențele în Siget. — Șugatag, 22 Febr. n.: Tit Bud, vicarul Maramureșului, nou denumitul paroch al Sigetului“.

Papa Leo XIII a implinit în 26 Februarie n. c. 21 de ani, de când ocupă scaunul papal. Foile clericale catolice îi aduc mari elogii pentru activitatea și victoriile, ce el le-a raportat în acest period: a înfrânt pe îngâmfatul Bismarck; a restabilit pacea cu statele europene, fără ca biserică să fi perdat ceva din drepturile sale; a convertit printre sclavii din Orient aprópe un milion de suflete la biserica catolică de rit oriental; în Asia și Africa, precum și în America catolicismul ia continue întinderi; el a pornit o puternică mișcare pentru ștergerea sclavagiului în Africa; sub domniea lui s'au înființat sute și sute de episcopate noue, mai multe mii de parochii, nenumărate școle, universități, institute și alte asile ale credinței și civilizațiunii. Pentru toate acestea, foile clericale

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Lui B. P. Hașdeu.

La banchetul oferit ilustrului scriitor român B. P. Hașdeu, din incidental terminării operei sale asupra lui Radu Negru Voivod, d-l Dr. C. Istrati a rostit următorul toast:

Domnilor!

Nu peste mult timp se va încheia bilanțul activității secolului nostru.

Acest bilanț va fi alcătuit prin însușirea activității neamurilor, ce locuiesc planeta noastră.

Câte din ele au produs ceva; ce valoare are producțiunea lor față cu omenirea întregă: étă cumpăna cu care se va cântări activitatea lor.

Vom fi întrebați, la acest sfârșit de secol, cu siguranță și noi: „Voi, Românilor, ce ați produs în concertul marilor neamuri ale pământului?“

Domne! răspunde-vom, am desrobit pe semenii noștri, am desființat pedepsa cu morțe; ne-am desrobit pe noi înși-ne.

Acum suntem pe pragul realizării și unirei noastre morale și culturale.

Vom mai dice în urmă: Luptăm, Domne, ca puțin alții, din greu. Striuș de fruntarii înguste, apăsați de juguri străine, trăim, până și noi cei liberi, sub înfloritoare perspectivă de a fi striviți de vecinii puternici și rivnitori.

Și totuși, Domne, deși réslățiți și obidniți cum suntem, deși sërmani și nepregătiți, murind pentru a umple goluri făcute de veacuri de umiliție; deși sdrobiți în lupta de toate Țilele pentru a ne asigura Țieva de mâne, totuși am mai produs, Domne, ceva, am mai produs o treime scumpă nouă, neamul românesc a produs pe Alexandri, pe Grigorescu și pe Hașdeu!

Alexandri, farmecul, taina suferinței și inimii vecinic îndurerate a Românilor; Alexandri, privighetorea pururea încântătoare și sublimă a sufletei neamului nostru; Alexandri, versul curgător și limpede ca cristalul undelor poetice, ce spumegă prin vâlcelele în care resună plânsul și dorul unui popor ce game de secol.

Miorița cea bălac, meșterul Manole, pastelurile lui incomparabile, Lipitorile Satului, Dumbrava Roșă, Peneș Curcanul și

tota divina lui poezie, ne duc cu încetul la cântul gintei latine, la tine, Domne, pe care el, — și el a simțit bine, căci poetul simte, plânge și cântă pentru un neam întreg — el ni-a spus, că și noi fiind latini, suntem din aceia ce te represintă pe pământ.

Grigorescu, fire românescă desevărsită, identificat cu câmpia și florile plaiurilor noastre încântătoare; Grigorescu, care a cules ce i trumos din costița României și le-a lasat posterității, cu culori de pânză, după cum Alexandri, culegându-le și el, le-a depus pe hârtie.

Și el a plecat dela Miorița sa din Oltenia, și el are pe Meșterul său Manole, în catapetesmele pe care în tinerete le-a luminat penelul său; — și el are Lipitorile Satului, în Ovreii care cere drepturi; și el are pe Peneș Curcanul, în mândra sa sentinela; și el are Dumbrava Roșă, în defilarea primilor prizonieri la Plevna; și el are cântul gintei latine, în sunetul tunurilor și sgomotul armelor, din atacul dela Smârdan, incomparabil ca realitate.

Hașdeu, inteligența și sciința; Hașdeu, stilul al țerei, pentru care a luptat cu pricepere, cu vîgore, cu gloriă; Hașdeu, care

a întrunit în descrierile sale versul lui Alexandri, desevărsit, penelul cel plin de lumina sôrelui și focul florilor lui Grigorescu; Hașdeu, Românul cel mai învătă; Hașdeu, creștin adevărat, căci grațiă lui, mulți ne-am întors de pe căile rétăcite ale ateismului la sinul cald al sfinței cugetări creștine, crești și iubesci cele sfințe, prin credința ta spiritistă.

Și tu ai plecat dela Miorița ce pasce încă cu păstor român pe malurile intristate ale Nistrului; și tu ai pe Meșterul Manole al tău; și tu ai doinele, Grivița și Smârdanul tău! Căci ce sunt: Cuvintele din bêtărâni; ce e: Răsvan și Vidra; ce e: Ion Vodă cel cumplit; ce e: Radu Negru; ce e: întreaga și mărta ta operă?! Magnum etimologicum, va rămâne cartea românescă a secolului al XIX-lea, după cum cronica lui Șincai e cartea neamului din secolul trecut.

De tînăr ai fost ce ești. Noi omenii de rând, cu grentată, scară cu scară ne înălțăm și nu tocmai sus. Voi privilegiați, cari în alte esistențe ați muncit de sigur mai din greu și mai util ca noi, aveți darul de a vă ridica acum dela început, sus, sus de tot. În Ion Vodă cel cumplit, deși erai ti-

catolice prezentă pe Papa Leo XIII ca pe unul dintre cei mai glorioși Papi.

Cununii. D-l Victor Fincu din Deda și d-ra Irina Zehan, fiica d-lui avocat Vasile Zehan din D.-St.-Martin, se vor cununa Duminecă în 5 Martie n. în biserica română din D.-St.-Martin.

— D-l Dr. Alesandru Codarcea, medic de cerc în Blășiș, anunță cununia sa, ce se va săvârși în 11 Martie n. c. în biserica romano-catolică din Verșeț cu d-ra Eugenia Velitsck de Czenow.

Dorim tinerelor părechii anii mulți în fericire!

Pensionări D. Spiru Haret, ministrul român al instrucțiunii publice, a luat hotărârea de a pune la pensie din oficiu pe toți membrii învățământului, care au împlinit trei-deci de ani de serviciu. Punerea la pensie se va face pe ziua de 1 Septembrie, rămânând ca cei scoși să-și reguleze drepturile pentru ziua de 1 Octomvrie.

Două noue companii de aerostaterii s'a hotărât a se înființa pe lângă cele două regimente române de geniu. D-nii colonelii Hırjen, Boteanu, Culcer și Rașcu, sub presidența d-lui general Argintoianu, au fost însărcinați de către d. general Berendei, ministrul român de război, să elaboreze proiectul de organizare a nouelor companii, reglementele și devizele necesare înființării.

Filerii lui Petru. Așa se numesc sumele ce se adună de către credincioșii catolici din toată lumea pentru a se trimite Papei. O foice din străinătate dăce, că cea mai mare sumă s'a trimis din Statele-Unite, adică 142,000 dolari. Din Anglia și colonii 125,000 dolari, din Franța 99,000, din Italia 74,000, din Austro-Ungaria 60,000 dolari, sau mai mult de 120,000 fl. Din Germania 36,000.

Môrte pe rug. Un omor grozav s'a întâmplat zilele trecute într'ana din pădurile din hotarul comunelor Scepuș-Olas. Intre tăietorii de lemne din aceste păduri s'a iscat o certă, a cărei cauză a fost, se dăce, locuitor din Lucsk Andrei Zahradnik. Din cauza acesta cei din Kelemenfalva au voit să-l bată. Când cei din Lucsk au vădit, că soțul lor se află în pericol, i-au sărit în ajutor. S'a produs ast fel o grozavă bătăie între cele două tabere. Fiind însă, că cei din Lucsk erau mai puțini, au fost puși pe fugă. Intr'aceea Zahradnik a fost prins și executat în mod bestial. I-au legat mâinile și picioarele și l'au pus pe un rug, care ardea cu flăcări. Soții săi auzându-i țipetele s'au reîntors să-l scape, însă fii prea târziu, căci după o oră muri în cele mai grozave chinuri.

Influenza. Dr. Purjesz dela spitalul Rokus din Budapeșta publică câte-va reminiscențe interesante din timpul când a bătuit *influenza*. Acesta bôla a sosit la noi câțiva ani mai înainte din Rusia și în timp relativ scurt, a umblat Europa întregă.

năr când l'ai scris, te găsec învățat ca și adl. Astăzi deși nu mai ești tânăr ca atunci te găsec plin de același foc atât de entusiast, ca și în tinerețe.

Intrupezi: istețimea, înțelepciunea, pândirea, vicioșia, gluma și darul povestirei, toate haruri date Românilor. Ca și el, ești profund observator gata de iscodă, și mulți s'au fript la para ta, voind să te atingă cu fragedele lor aripi.

Dăr ai ceva mai mult: ai metoda științifică, în mod desăvârșit, ceea ce face din d-ta nu numai un istoric de valoare, un filolog distins, un preot și scriitor admirabil, dăr un adevărat om de știință prin modul investigației. Etă de ce ești cu adevărat mare; etă de ce rămâne ceea ce ai făcut, căci înzestrat cu mari talente, ai procedat nu numai prin observație și deducție, dăr prin analiză și sintesă.

Alexandri, Grigorescu, Hașden! La toți trei țera e aceeași, cu câmpia și colinele sale; femeia e aceeași, sveltă, ocheșe, frumoasă și mai presus de toate „mamă” bună; același e flacăul cu plete lungi și ochi de vultur; același piept se sbate, aceeași inimă iubesc, același cuget se sim-

în Ungaria s'au bolnăvit de-odată în mai multe locuri și în număr așa de mare, încât medicii nu puteau răbi cu munca. Dintre muncitorii halelor Louvrului din Paris s'au bolnăvit în câte-va zile 600 de inși. Este interesant a scii, că influența din anul acesta atacă mai ales pe cei din clasa mai avută. La clasa mai săracă casurile de influență sunt mult mai rare.

Un nobil îndemn.

Zărnesc, 10 Faur n. 1899.

Intr'o scrisore de mulțămire pentru feliicitările, ce i-s'au adus cu ocaziunea alegerii Sale de Metropolit, Prea Sfinția Sa D-l Episcop Ioan Meșianu cu totă căldura inimii îndemnă pe fruntașii comunei Zărnesc, ca urmând pilda feliicitărilor înaintași să lucreze și ei cu același zel pentru înaintarea în cultură și religiozitate.

Trebuie să mărturisesc, că împrejurările actuale au reclamat serios și la timp potrivit întreținerea acestui părintesc și nobil sfat. Căci zelul și munca celor aleși, ca să privegheze asupra intereselor culturale ale poporului român din această comună, nici-decum nu ating măsura recerută prin dezvoltarea repede, chiar surprinzătoare a ei, mai ales în urma înființării celor 2 mari fabrici. Este în deosebire cunoscut, că astfel de stabilimente mari industriale aduc cu sine multe avantagii și desavantagii pentru poporul nostru. Conducătorii au deci misiunea a lucra în direcția, ca *desavantagiile să fie paralizate, și foloșele exploatate* cu totă înțelepciunea. În special e neapărat de lipsă o lucrare insistentă, ca față de cultura de regulă superioară a străinilor venetici, să se ridice și nivelul cultural al nostru, și să nu se atace bazele existente ale *culturei morale-religiose*.

Este natural, că grija acesta, de-a ține pas cu vremea, este depusă în mâinile *preoților și învățătorilor*, dela cari spre acest sfârșit se cere numai *bunavoință*. Nenorocirea noastră este însă, că această bunavoință ne lipsește, că o lănoșire și grăznică *indolență* s'a instăpănit asupra noastră. Nu se poate dăce, că nepăsarea față de binele obșteșc ar proveni din răutate, căci nimenia nu poate fi rău față de sine însuși. Este cu atât mai multă ignoranță la mijloc și e lucru într'adevăr de mirat, cum de fiescarea dintre noi nu pricepe, că slujind binelui obșteșc, propriului său interes își servește.

În Zărnesc sunt 2 protopopi și un preot, omeni bacalaureați, de cultură superioară, apoi 6 învățători și un număr însemnat de alți bărbați inteligenți. Departe de mine presupunerea, că tuturor acestora le lipsește bunavoința de-a lucra pentru binele comun. Stau departe de-a dori, ca prin o astfel de presupunere ei să fie înflințați de terore în înțelesul cel rău și nedemn al cuvântului. Dăr este o terore onestă și onorabilă, care prinde pe aceia, cărora li-s'au încredințat cele mai scumpe interese ale unei comune atât de fruntașe;

te; aceeași e poezia, mărețea, sublimă, duioasă și plângătoare, scrisă în secolii cu sângele luptătorilor, martirilor și eroilor noștri! Aceeași e încrederea desăvârșită în viitorul neamului nostru!

Alexandri, cu corpul se odihnesc în micul lui raiu de la Mircesc. Sufletul lui de sigur lucrează și suferă din nou, pentru alte fapte bune, în lumea vastă și mărețea a spiritelor.

Grigorescu și d-ta v'au retras în alt mic raiu al colinelor noastre la Cămpina.

Ambii lucrați, iubiți și urmați același ideal: Mărirea neamului! Să trăiți!

D-ta să trăesci, încă mulți, mulți ani!

Fiă, ca de acum înainte să ne dai copii viincii, de-ai lui Radu negru! Copiii vor fi mai cu farmec încă decât părinții lor, căci așa sunt ei din firea lor.

Incunjurat de ei, fă câți mai numeroși, — n'ai frică. Românii le vor fi nași buni și prietnici, — să trăesci în lumea această, mult și bine, respectat și iubit, cum meriți; căci în lumea cealaltă, n'am grije sunt sigur că faptele bune sunt cu siguranță socotite și răsplătite.

și la această terore nu mă sfiesc a face cel mai serios apel. Dăr nu înțeleg, de ce nu s'ar pute și în Zărnesc pune în practică atâtea lucruri frumoșe pentru luminarea și cultivarea poporului?

Știu pozitiv, că au trecut mai multe săptămâni, de când d-l avocat N. Garoiu a desfășurat printr'o prea frumoșă cuvântare la biserică ideea minunată, de a-se înființa și în această comună o *reuniune de înmormântare*, și cei chiamați a-i da mâna de ajutor nici până acum nu s'au îngrijit de înscrierea numărului necesar de membri.

Știu, că școla de aici dispune de o *biblioteca însemnată*, alcătuită din donațiuni și din venitul petrecerilor și producțiilor arangiate de deci de ani de-arândul de tinerimea studioasă — și cărțile stau închise în dulap, nu s'a luat nici o dispoziție, ca ele să fie folosite, ca într'alte comune, de poporul țeran.

Inima m'ar îndemna se completez seria lipsurilor de categoria această, să zăgrăvesc întreg *tabloul posomorit*, pentru a dovedi, că bilanțul situației actuale a comunei Zărnesc prezintă față de mărețul trecut perdedi destul de simțitoare. Am însă speranță, că înaltul cuvânt și nobilul îndemn al vrednicului nostru protopop de odinioară, astăzi principele bisericii noastre, va deștepta în urmași *ambiciia*, ca moștenirea faptelor bune, eredită dela vrednicii înaintași, să-o păstreze neatinsă, să-o sporască, și să nu o lase pradă vremurilor schimbate.

abc.

Cambiile în alb și de complezență.

D-l D. G. Maxim, președintele tribunalului comercial din Iași, un eminent magistrat, publică în „Dreptul” un instructiv articol asupra cambiilor în alb și de complezență. În acest articol d-l Maxim vorbește și de pericolul ce ocazionașă bancherilor efectele de favore și, ca urmare, urcarea procentelor și a scontului. Etă partea privitoare la criza actuală:

În comerțul interior teoria cambială a noului Codice a adus același rezultat: *înmulțirea peste măsură a cambiilor de complezență*. Aceste sunt efecte de comerț sau industriași pentru a-și procura fonduri fără ca o operație comercială sau industrială să se fi dat naștere.

Este suficient ca un comerciant să aibă nevoie de bani, indiferent pentru ce nevoie sau plăcere, pentru a se duce la un prețin, a-i cere iscălitura pe cambie, a pune apoi pe a lui ca girant și a încasa în urmă de la un bancher oarecare banii de care are nevoie.

De obicei și până ce acest comerciant nu prea se iucură în cheltueli, el are grijă de a plăti le timp cambie; mai târziu însă, când adică el observă, că nu prea stă bine în afaceri, refuză plata și lasă pe colegul lui să o achite, decât și acesta poate. Serviciul ce reciproc își aduc ast-fel comercianții, face ca falimentul unuia să atragă falimentele altora. Câteodată comercianții își fac servicii reciproce emițând unul altuia cambii de complezență și abuzând ast-fel de creditul bancherilor. Aceștia socotind, că au în fața lor efecte serioșe, le scontază și numai mai târziu când ele se înmulțesc, își dau seama de pericolul în care se găsec, observă că aceleași nume revin în aceste trate și că însemnătatea sumelor scontate nu este în raport cu operațiunile reale ale firmelor emitente. Bancherii alarmați retrag creditele sau măresc procentele, așa că din cauza abuzurilor *sufer mai ales detaștii și ajung la criză, precum este aceea de care se vorbește astăzi în unele puțe comerciale*.

În general comercianții nici nu menționează în registrele lor cambiile sau girurile ce le emit ast-fel, ca facere de bine, așa că prin această neglijență măreșe dificultatea ce există deja în verificarea modului de întrebuințare a sumelor preținse încassate sau împrumutate prin ajutorul unor asemenea cambii.

De multe ori, unii comercianți în ajunul încetării plăților, emit numeroșe cambii de complezență preținilor și rudelor, spre a înfățișa credite inexistente cu cari să-și acopere majoritatea cu oca-

siunea concordatelor. Ele apoi sunt girate mai departe altor persoane, așa că prin forța lucrurilor ultimii purtători ai acelor cambii sunt primiți la masa credală, la concordat și se bucură de toate avantajele creditorilor reali.

NECROLOG. Subscriși cu inima frântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoșcuților, cumcă iubitul și neuitatul nostru fiu, soț, frate și cumnat Mihail Orbonaș de Vaida Hunyad, avocat, mare proprietar, membru pe viață al Asociațiunii, membru viril al comitatului Mureș-Turda etc. etc. după o viață laborioasă, în urma unui morb scurt și a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Sâmbătă la 18 Februarie n. 10 ore a. m. în al 63-lea an al etății și al 39-lea al fericitei căsătorii.

Rămășițele pămâtesc ale soumpului nostru defunct se vor astruca, spre odihna eternă, Marți în 21 Februarie n. c. în cripta familiară din loc, după ceremonia funebrală al bisericii noastre răsăritene.

Fie-i țărina ușor!

Reghin, 19 Februarie 1899.

Carolina n. Marinovic, ca soție; v. d. Elena Orbonaș ca mamă, Amalia m. Dr. Ladislău Pop, Aurelia m. Vasilie Pop, ca surori etc.

ULTIME SCIRI.

Budapeșta, 23 Febr. Se asigură, că în conferența de aseră a omenilor de încredere ai opoziției s'a realizat compromisul și s'a stabilit o unire în toate cestiunile. În ce privește revisuirea regulamentului camerei, opozițiunea a primit unele dispoziții, cari împedeca reînnoirea obstrucțiunii tehnice. Punctul privitor la puterea mai mare, ce se dă presidentului camerei, însă a fost șters.

Cabinetul se va forma așa: Szell ministru-președinte și de interne; Hegedus ministru de comerț; Plosz ministru de justiție. Ceilalți miniștri rămân. Perczel va fi ales președinte al camerei.

DIVERSE.

Lumina ca medicament. Medicul Petru Apery, de origine turcescă din Constantinopol, a comunicat într'o societate francesă de acolo lucruri foarte importante. El a esperiat, că lumina intensivă a sôrelui ucide deja în germine dezvoltarea unor bôle. Razele de sôre concentrate sunt stare a descompune și pustii singuratică culture de bacterii. Tot acest efect îl are și gazul de luminat, și împrejurarea această l'a făcut pe Apery să credă, că ea se poate aplica cu succes la bôlele incurabile, ca de es. oftica, cancerul și altele. Aplicarea acestui mod de vindecare o află de asemenea potrivită în contra mușcăturilor veninoșe. Ba el speră, că la tot felul de invenții, lumina gazului se poate aplica cu succes.

Obiceiri japoneze. Tamura, renumitul scriitor japonez, face cunoscut, într'o lucrare a sa apărută în limba francesă, obiceirile străbune ale poporului său, și între altele despre căsătorie comunică lucruri noue interesante. În Japonia nu prea e cunoscută viața de burlac bețrân. Bărbații se căsătoresc foarte de timpuriu; când li s'a urit de femeie, divorțază și încurând se încurcă cu alta. Flacăul de 18 ani își ia deja soția, femeia, de 16 ani are deja copii. Moravurile japoneze interdic strict, ca mirele să se apropie de mirasă, chiar nici cuțele mai bune intențiuni de curtenire. Alegerea primei femei se face tot deuna din partea părinților. Amorul față de femeie este considerat ca ceva neurban. Căsătoriile din amor sunt foarte rare în Japonia. Din contra divorțul se consideră ca lucru cinstit și nici odată el nu se isbesce de greutăți.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Februarie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.95
Renta de corone ung. 4%	97.85
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	121.45
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.15
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—
Bonuri rurale ungare 4%	96.75
Bonuri rurale croate-slavone	96.60
Impr. ung. cu premii	162.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	140.50
Renta de argint austr.	101.45

Renta de hartie austr.	101.10
Renta de aur austr.	120.15
Losuri din 1860.	140.60
Actii de-ale Banței austro-ungară	923.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	399.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	368.25
Napoleoniori	9 55 1/2
Varci imperiale germane	58.97 1/2
London vista	120.40
Paris vista	47.77 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.70
Note italiene	44.40

Cursul pieței Brașov.

Din 23 Februarie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.40	Vënd.	9.44
Napoleon d'or. Cump.	9.52	Vënd.	9.54
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusescoi Cump.	126.—	Vënd.	127.—
Marci germane Cump.	58.70	Vënd.	58.80
Lire turcescoi Cump.	10.70	Vënd.	—
Seris. fonc. Albini 5%	101.—	Vënd.	102.—

„PARSIMONIA“

instituit de credit și economii societate pe acțiuni în B.R.A.N.

CONVOCARE

La ADUNAREA GENERALĂ

a institutului de credit și economii societate pe acții

„PARSIMONIA“ în BRAN,

ce se va ține **Joi, în 2 Martie 1899 st. n. la 10 ore a. m.** în localul institutului, la care sunt invitați toți acționarii a se prezenta în sensul §-lui 20 din statutele institutului.

Obiectele de deliberare sunt următoarele:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere;
2. Statorirea bilanțului și a împărțirii profitului;
3. Intregirea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere;
4. Alte propuneri eventuale.

Bran, 8 Februarie 1899.

Din însărcinarea Direcțiunii:

președintele societății:

I. Cav. de Puscariu.

BILANȚ CU 31 DECEMBRE 1898.

ACTIVE.		fl.	cr.	PASIVE.		fl.	cr.
Casa în număr	4397	64	Capital social, 600 acții	30000			
Cambii escomptate	98189	54	la fl. 50	76076	73		
Credite personale	16786	—	Depuneri spre fructificare	6858	—		
Spese de fond. fl. 234.22 cr.			Cambii reescomptate	2106	54		
20% amortis. fl. 46 84 cr.	187	38	Inter. transitoric pro 1899	851	55		
Mobilier.	452	44	Fondul de rezervă.	165	62		
	120013	—	Profit neîmpărțit transpus din 1897	3954	56		
			Profit curat			120013	—

DEBIT. PROFIT ȘI PERDERI. CREDIT.

EȘITE.		fl.	cr.	VENITURILE:		fl.	cr.
Interese pentru depuneri spre fructificare	3263	92	Interese dela cambii escomptate și împrumuturi cu obligațiuni	7677	30		
Spese diferite fl. 397.69 cr.			Provisiune de administrare	1410	49		
Porto postal fl. 2.23 cr.							
Salarii fl. 660 — cr.	1059	—					
Contribuțiune:							
a) după depuneri fl. 286.74 cr.							
b) comunală fl. 158.15 cr.							
c) comercială fl. 5.92 cr.							
d) erarială fl. 312 34 cr.	762	55					
20% amortisirea speșelor de fondare	46	84					
Profit curat	3954	56					
	9087	79				9087	79

Bran, 8 Februarie 1899

Ioan Cav. de Puscariu m. p., George Manoiu m. p., Georgiu Enescu m. p.,
președinte. membru în dir. membru în dir.

Azente Moșoiu m. p., Ión Cențu m. p., Miron Tătoiu m. p.,
director esec. membru în dir. cassar.

Ilariu Reit m. p., Ioan Manoiu m. p.,
comptabil. membru în dir.

Subsemnatul comitet am esaminat Conturile prezente și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare ale societății, ținute în buia ordine, le am găsit în consonanță cu aceleași și exact.

Bran, 8 Februarie 1899.

Nicolau Manoiu m. p., Ieontin Puscariu m. p., Iosif Cojanu m. p.,
Ioan Mănoiu m. p., v.-președinte. Iosif Enescu m. p.

S'a sfârșit cu tusea!

Cel mai bun mijloc de casă snt **Bombone de cėpă** veritabile ale lui **Oscar Tietze**, care au efect grabnic contra tusei, răgușelei, flemei etc. Numai pregătirea specială a bombonelor mele asigură efectul. Fiă-care observe numele **Oscar Tietze** și **marca cepei**, de-ore-ce există imitații stricaciose.

In pachete à 20 și 40 cr.

Depot principal:
F. Krizan farmacist, Kremser.

Deposit în Brașov și în cele mai multe Farmacii, Droguerii și Băcăni din Austro-Ungaria. 7—20,478.

!! Ne mai auditi !!

191 obiecte splendide cu **fl. 2.20.**

1 Ciasornic aurit cu garanță de 3 ani.
1 lanț aurit.
1 etui de țigare.
1 oglinda fină de toaletă în etui.
1 notes legat în pânză engl.
1 garnitură de butonî prima Double aur.
1 părechiă cercei din prima Double aur cu petri imit.
1 garnitură de scris.
1 săpun parfumat.
22 condee pachetate original.
25 colți hârtie fină.
50 obiecte trebuincioșe la gospodărie

Aceste 191 obiecte lifereză numai cu fl. 2.20 (un ciasornic singur valoroză atât) Casa elvețiană de Export:

H. Scheuer, Krakau.
Iosefsgasse 46.

Ce nu convine să primesce înderēt. 5—10,480.

Preparatele de maltă pentru debili și bolnavi ale lui Johann Hoff.

Bombone de maltă pentru piept a lui Johann Hoff.
Mijloc vindecător pentru tuse, răgușală, flegmă, cu deosebire la catar bronchial. Aceste bombone se pot lua după plăcere, fără a împedeca mistuirea. In cutie à 10 cr., și pachete à 30 cr.

De minune m'am vindecat de tuse cu intrabuintarea bombonelor de maltă. v. Zeilitz-Neukirch, Waldenburg.
Bombonele D-tale are efect eseculent la suferințele de tuse și asthmă ale acestei mele. Busch, paroch, Weisłütz.

Ciocolată de maltă pentru sėnătate a lui Johann Hoff.
Probată ca mijloc vindecător la slabiciuni, anemie, nervositate, insomni, lipsă de apėtit. Are gust bun, este forțe hrănitore și are efect bun la copiii slăbiți. Prețul unui pachet 1 fl.

Ciocolata de maltă este forțe esec lentă. Eu am ordonat această ciocolată la dureri cronice de stėrnac, gălbina, cu bun succes. Dr. Nicolesci medic în Triebel.

Estract de maltă condensat a lui Johann Hoff.
Mijloc de vindecare pentru bėlele plămănilor, catar la gătles, tuse inveterată. De recomandat cu deosebire ca medicament pentru copiii bolnavi de organele respirației. Este plăcut de luat. Prețul unei sticle 1 fl., 5 sticle franco 5 fl.

Preparatele de maltă al D-tale sunt adeverat medicamente bune și întăritore. Vė rog amî trimite erași 5 litre Estract de maltă condensat, nu Klgr. Choccoladă de maltă, 1/2 duzină bombone de maltă pentru pept. G. Fischer maior, Oradea-mare.

Beutură sánătosă de maltă a lui Johann Hoff.
Un mijloc de întărire la slabiciune, a funcțiunea neregulată a organelor stomacului, peptului și forțe aprobat la reconvalescenți. Prețul unei sticle 75 cr., 5 sticle franco 3 fl. 75 cr.

Mai mult de 10 ani cumpăr dela D-ta bere de maltă, cum și celelalte preparate de maltă. Singurul mijloc, care au însăntoșat pe consorta mea. Vė rog amî mai trimite. Böger, Viena Hofmüllgasse,

Deposite în Brașov: Farmacia, Victor Roth, Fr. Steiner, E. Kugler, E. Jekelius, Jul. Hornung, la prăvălia Demeter Eremias nepoții.

Depozitul general pentru Ungaria: Apoteca Josif v. Török, Budapest, Király-utca 12.
Prespecte cu prețuri curente gratis și franco.